

[Ministeren for nordisk samarbejde og Østersøspørgsmål]

Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende 1993-94, forhandlingerne sp. 5502, var sålydende:

Til *justitsministeren* (12/1 94) af:

Jan Kørke Christensen (FP):

»Hvad kan ministeren oplyse om samarbejdet mellem ordens-, social- og sundhedsmyndighederne vedrørende psykiatiske patienter?«

Supplerende svar (28/3 94):

Justitsministeren (Erling Olsen):

I begrundelsen for spørgsmålet henvises til en konkret voldsepisode fra Varde Politikreds, hvori en person, der tidligere er straffet for vold og idømt en behandlingsdom, var involveret.

Ifølge spørgeren ville det have været muligt at undgå den omtalte situation, hvis et eventuelt samarbejde mellem ordens-, social- og sundhedsmyndighederne kunne have sikret, at psykiatiske patienter ikke ville være til fare for sig selv eller det øvrige samfund.

Efterforskningen af den konkrete voldsepisode i Varde er endnu ikke afsluttet, og jeg finder allerede af den grund at måtte afstå fra at udtale mig om denne sag.

Jeg kan imidlertid helt generelt oplyse, at der efter straffelovens § 68 er mulighed for at træffe bestemmelse om andre foranstaltninger end straf, hvis en tiltalt frifindes herfor i medfør af lovens § 16 på grund af sindssygdom, tilstande, der må ligestilles hermed, eller åndssvaghed. Såfremt mindre indgribende foranstaltninger som tilsyn, bestemmelser vedrørende opholdssted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m.v. ikke findes tilstrækkelige, kan det bestemmes, at den pågældende skal anbringes på hospital for sindslidende, på institution for åndssvage eller lignende.

Foranstaltninger over for sindssyge fremtræder i tre hovedtyper: dom til anbringelse på hospital for sindslidende, dom til behandling på eller under tilsyn af et hospital for sindslidende og dom til ambulantly psykiatrisk behandling.

Ved dom til hospitalsanbringelse (»anbringelsesdom«) kan udskrivning til ambulantly behandling kun ske ifølge retskendelse. En sådan

dom medfører, at den dømte skal opholde sig på hospital.

En dom til behandling på eller under tilsyn af et hospital for sindslidende (»behandlingsdom«) giver hospitalets overlæge kompetence til at udskrive den dømte til behandling uden for hospitalet, herunder ambulantly behandling, og til at genindlægge patienten på hospital.

Dom til ambulantly psykiatrisk behandling giver ikke mulighed for hospitalsindlæggelse, medmindre dommen indeholder en udtrykkelig bemyndigelse hertil.

Valget af domstype beror på en afvejning af sikkerheds- og behandlingshensyn, men i bedømmelsen indgår også proportionalitetsbetragtninger. Må den dømte anses for farlig, træder hensyn til sikkerheden i forgrunden og taler for dom til anbringelse, således at udskrivning fra hospitalet ikke kan ske uden retslig prøvelse af forsvarligheden.

Foranstaltninger efter straffelovens § 68 idømmes på ubestemt tid, og ændring kan kun ske ved retskendelse. Som grundlag for en foranstaltningsdom findes altid en lægeerklæring og typisk ligeledes en udtalelse fra Retslægerådet vedrørende valget af domstype.

Ved en foranstaltning, hvor der indgår et tilsyn, bestemmes det ofte, at dette, selv om der er tale om en reaktion uden for det almindelige kriminalretlige sanktionssystem, skal udføres af kriminalforsorgen, som herefter »følger« den pågældende, når vedkommede ikke er indlagt.

Ved retspsykiatiske patienter overvejes det således nøje og ved indhentelse af fornødne lægelige erklæringer, hvilken reaktion der i det enkelte tilfælde vil være mest hensigtsmæssig. Eventuel udskrivning fra psykiatrisk hospital vil enten være besluttet af retten eller af den psykiatiske overlæge, og patienten vil i udskrivningstilfælde, hvor foranstaltningen ikke er ændret eller ophævet, være undergivet tilsyn af hospitalet og ofte af kriminalforsorgen.

Efter psykiatriloven er der endvidere mulighed for at tvangsindlægge personer, der er sindssyge eller befinder sig i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed, hvis det vil være uforsvarligt ikke at frihedsberøve den pågældende med henblik på behandling, fordi den pågældende frembyder en nærliggende og væsentlig fare for sig selv eller andre.